

Mısırlılar Hakkında Kısaca Özet Bilgi

İçindekiler

- [Mısırlılar Hakkında Kısaca Özet Bilgi](#)
- [Mısır Uygarlığı \(Mısır Medeniyeti\) Özellikleri Maddeler Halinde](#)
- [Mısır Uygarlığına İlişkin Uyarılar:](#)
- [Mısır Uygarlığı'nda Kurulan Hanedanlar, Devletler ve İmparatorluklar](#)
- [a- Mısır'da Erken Hanedan Dönemi \(3100-2700\)](#)
- [b- Mısır'da Eski Krallık Dönemi \(2700-2190\)](#)
- [c- Mısır'da Orta Krallık Dönemi \(2000-1630\)](#)
- [d- Mısır'da Yeni Krallık Dönemi \(1550-1070\)](#)
- [Papirüs Nedir](#)

Mısır medeniyeti MÖ 6. yüzyılda Pers, daha sonraki yüzyıllarda ise Makedon kralı İskender'in hâkimiyetine girmiştir. Nom adı verilen şehir devletleri şeklinde yaşayan Mısır'da Kral Menes tüm şehirleri tek çatı altında toplayarak siyasi birliği sağlamıştır. Mısır'da Kral Menes Dönemi'yle birlikte krallar firavun adı verilen unvan ile anılmışlardır. **Firavun** tanrı-kral olarak bilinmektedir. Firavunların tanrı-kral özelliğinin olması Mısır'da hukukun gelişimini yavaşlatmıştır. Dine dayalı hukuk kuralları yaygındır. Yazılı hukuk gelişmemiştir.

Mısır uygarlığı dönemindeki en önemli olaylardan biri MÖ 1280'de Hititlerle imzalanan ve tarihte bilinen ilk yazılı anlaşma olan Kadeş Antlaşması'dır. Sosyal sınıflaşma görülmektedir. Mısır'da hiyeroglif adı verilen resimli yazı kullanılmış ve yazılarını Papirüs adı verilen bitkinin yapraklarından yapılan kağıtlara yazmışlardır. Çok tanrılı inancın görüldüğü Mısır'da ölümden sonraki hayata inanıldığından mumyacılık gelişmiştir. (Tahnit sanatı mumyacılık sanatıdır.)

Firavunlar için piramit adı verilen anıt mezarlar, halk içinde labirent adı verilen mezarlar yapılmıştır. Bölgedeki dinî inanışlar ve ekonomik uğraşlar bilimsel gelişmelerin yaşanmasına zemin hazırlamıştır. (Matematik, Geometri, Astronomi, Tıp, Eczacılık). Güneş yılına dayalı ilk kez kullanmışlardır. Mısır ordusu yerel askerî birlikler ve paralı askerlerden oluşmuştur.

Mısır Uygarlığı (Mısır Medeniyeti) Özellikleri Maddeler Halinde

- MÖ 3200'lerde "Menes" siyasi birliği sağlamıştır.
- Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.
- NOM adı verilen şehir devletleri halinde örgütlenmişlerdir
- MÖ 525'de Pers İstilasına kadar 26 sülale görev yapmıştır.
- MÖ 333'te Helen imparatorluğunun krallığı Büyük İskender tarafından istila edilmiştir.
- Yöneticilerine Firavun denilir ve "Tanrı - Kral" anlayışı görülmüştür.
- Mısırlılar ahiret inancına sahip olduklarından dolayı ölümlerini mumyalamışlardır.
- Devlet yönetiminde Firavun'un yanında Kâtip denilen devlet memurları vardır.
- Yönetim illere ayrılmış ve her birine "Nom" denilmiştir.
- Coğrafi konumu Mısır'ın özgün bir medeniyete sahip olmasını sağlamıştır.
- Arabalı ve yaya olmak üzere ikiye ayrılan Firavun emrinde güçlü ve disiplinli orduları vardır.
- Çok tanrılı inanışları olup Amon - Ra en büyük tanrıdır. Ölümden sonraki hayata inanışları mumyacılık ve tıp alanında ilerlemelerine sebep olmuştur.
- Firavunlar için yapılan ve "**Piramit**" denilen tapınaklar önemli mimari eserleridir. "**Keops Piramidi**" en önemlilerindedir. Kamakve Lüksor tapınakları ünlüdür.
- Nil nehrinin taşkınlik sürelerini hesaplayabilmek için astronomi ve matematikte ilerlemişlerdir. Bu sebeple güneş yılı esaslı takvimi icat etmişlerdir.
- **Matematik'te Pi sayısını** bugünkü değerine çok yakın olarak hesaplamışlardır.
- Kendilerine özgü hiyeroglif yazıyı kullanmışlar ve papirüs kağıdını icat etmişlerdir.
- Mısır ile [Hititler](#) arasında MÖ 1280'de [ilk yazılı antlaşma olan Kadeş Antlaşması](#) yapılmıştır

Mısır Uygarlığına İlişkin Uyarılar:

I. Nil Nehri'nin taşkınlik sürelerini ölçmek için Miladi Takvim'in ilk halini oluşturmuşlar; 1 yıl 360 gün, 1 ay 30 gün ve yılı dörder aylık üç mevsime ayırmışlar; matematik ve astronomi bilimini geliştirmişlerdir.

II. Nil Nehri'nin taşkınlikları sonucu toprak kayıplarını ölçmek için p (pi) sayısını bulmuşlar, alan ve hacim hesaplamaları yapmışlar, matematik ve geometri bilimlerine öncülük etmişlerdir.

İhtiyaçlar; bilimsel gelişmelere ortam hazırlayıcı bir etkidir.

III. Mısır'da firavunlar, Amon Ra olarak bilinen "Güneş'in Oğlu" olarak görüldükleri için tanrı olarak görülmüşlerdir. Firavunların buyrukları "Tanrı buyruğu" olarak görülmüş ve

hukuk çok gelişmemiştir.

IV. Tanrı olarak görülen Firavunları ölümsüzleştirmek için anıt mezarlar olarak bilinen piramitler inşa etmişler; Firavunları mumyalayarak (tıp, eczacılık) anıt mezarlara defnetmişlerdir.

V. **Mısır Medeniyeti** başka medeniyetlerden fazla etkilenmemekle birlikte kendisi birçok medeniyeti etkilemiştir. Bunun sebebi etrafının çöllerle ve denizlerle kaplı olması ve medeniyetin Nil Nehri etrafında şekillenmesidir.

Mısır Uygarlığı'nda Kurulan Hanedanlar, Devletler ve İmparatorluklar

Ünlü Yunan tarihçi Herodotos, "Mısır Nil'in armağanıdır." der. Nil Orta Afrika'nın dağlarında doğar ve yaklaşık 6671 km akarak Akdeniz'e dökülür. Son 960 km, Mısır'dır. Mısır, aslında Nil Vadisi, delta ve etrafındaki birkaç vahadan oluşur. Nil Vadisi, kuzeyde deniz; güneyde kataraktlar ve balta girmemiş ormanlar, bataklık bölgeler; doğu ve batıda çöller tarafından korunduğundan korunaklı bir bölgeydi.

Mısır uygarlığı İlk Çağ'daki diğer uygarlıklara göre daha özgün bir kültürdür. Bunun nedeni Mısır'ın coğrafi koşullara bağlı olarak istila ve göçlere kapalı olmasıdır. Mısır medeniyeti Tarih Öncesi Dönemleri sırasıyla yaşamıştır.

a- Mısır'da Erken Hanedan Dönemi (3100-2700)

Mısır uygarlığı, başlarda iki ayrı bölgeden oluşuyordu: kuzeyde deltada Aşağı Mısır, güneyde Nil vadisinde Yukarı Mısır. MÖ 3100 civarında Yukarı Mısır'ın kralı Menes, delta bölgesini fethederek Mısır'ı birleştirdi.

b- Mısır'da Eski Krallık Dönemi (2700-2190)

Bu dönemde merkez teşkilat oldukça güçlüydü. Özellikle de 5. Hanedan Dönemi'nde firavunlar Re'nin çocukları olarak lanse edilmişlerdir. Deltanın güney ucunda yer alan Memfis, Eski Krallık Dönemi boyunca başkentlik yapmıştır.

Eski Krallık Dönemi, Piramitler Çağı olarak da bilinir. İlk piramit, 3. Hanedan Dönemi'nde İmhotep tarafından 3. Hanedan Kralı Djoser için inşa edilen basamaklı piramittir. 4. Hanedan Dönemi'nde Khufu, Khafre ve Menkuare tarafından Giza'da İnşa edilen devasa

piramitler hâlâ ayakta. 5. Hanedan Dönemi'nde taşra teşkilatı yöneticilerinin ve rahiplerin güçlenmesine paralel olarak merkezî yönetim zayıflamaya başlamıştır ve 6. Hanedan Dönemi'nde Eski Krallık Dönemi sona ermiş ve Birinci Ara Dönem başlamıştır.

c- Mısır'da Orta Krallık Dönemi (2000-1630)

2000 civarında, Mısır tekrar birleştirilmiş ve Orta Krallık Dönemi başlamıştır. Bu dönemde firavunların gücü bir önceki döneme göre daha azdı. Firavunlar görkemli anıtsal mezarlara değil kayaya oyulmuş mezarlara gömülüyorlardı.

Mısır, yaklaşık 1650 yılında Doğu Akdeniz'den gelen grupların istilasına uğradı. Mısır kaynaklarında Hyksos olarak adlandırılan bu gruplar, delta bölgesini ele geçirerek burada başkenti Avaris olan bir krallık kurdular.

d- Mısır'da Yeni Krallık Dönemi (1550-1070)

18. Hanedan'ın kurucusu Ahmosis, Hyksosları 1550 civarında yenerek delta bölgesini fethetti ve Mısır'ı tekrar birleştirdi. Böylece Yeni Krallık Dönemi başladı. Bu dönem Mısır Uygarlığı'nın en geniş sınırlarına (Sudan'dan Filistin'e) ulaştığı en ihtişamlı dönemdir. Bu hanedanın üyelerinden kadın firavun Haçepsut, güneyde Punt ülkesine; I. Thutmosis Filistin'e başarılı seferler düzenlemişlerdir. Aynı hanedanın başka bir üyesi, IV. Amenhotep, Mısır'ın geleneksel dinini dışlayarak tek tanrılı (Güneş Tanrısı Aten) bir din tesis etmeye çalışmıştır. Bu bağlamda başkenti Thebai'den yeni kurduğu Akhetaten'e taşımış ve kendi anını da Akhenaten olarak değiştirmiştir. Ancak ölümünden sonra ardılları tekrar geleneksel dine dönmüş ve Akhenaten'i lanetleyerek adını her yerden silmeye çalışmışlardır. Akhenaten'in ardılı Tutankhamun genç yaşta ölmesine karşın mezarı yağmalanmadan günümüze ulaşan tek firavun olduğu için günümüzde en fazla tanınan firavunların başında gelir.

19. Hanedan Dönemi'nde Mısır'ın ihtişamı devam etmiştir. Bu hanedanın en bilinen üyesi, [Hitit imparatorluğu](#) ile Kajeş'te mücadele eden II. Ramses'tir.

Bronz Çağı'nın sonlarına doğru, 1200 civarında, Akdeniz'de yaşanan sosyal, ekonomik, siyasi krizlerin sonucunda Mikenler, Hititler, Doğu Akdeniz şehir devletleri ve Mısır zayıflamıştır. Bu karışıklıklar sonucunda yerlerinden ayrılarak Anadolu ve Doğu Akdeniz'i istila eden ve Mısırlıların "Deniz Kavimleri" olarak adlandırdıkları halklar Hititleri yıkmış, Ugarit başta olmak üzere Doğu Akdeniz'deki devletleri yağmalanmış ancak Mısır önlerinde

durdurulmuşlardır. Yine de Mısır Doğu Akdeniz'deki bu karmaşadan olumsuz etkilendiğinden Yeni Krallık Çağı sona ermiş ve 3. Ara Donem başlamıştır.

Not: Eski Krallık Donemi kralları piramitlere: Yen Krallık Çağı firavunları, Thebai'n'in karşı kıyılarında yer alan Krallar Vadisi'nde yer altına oyulan oda mezarlara gömülmüşlerdir.

Papirüs Nedir

Papirüs, bir su bitkisi ve eski çağlarda bu bitkinin gövdesinden hazırlanan yazı kağıdının adıdır. Eski Mısırlıların yelken, bez, hasır ve yazı kağıdı olarak kullandıkları papirüs onlardan Yunanlılara daha sonra Romalılara geçmiş ve MS 3. yüzyılda yerini parşömen alıncaya dek kullanımı sürdürülmüştür. İngilizce paper "kâğıt" ve Türk argosunda "para" anlamına gelen "papel" kelimelerinin de orijini bu kelime olmalıdır.